

Beste mevrouw Ooms,

Als taalkundige en muziekliefhebber heb ik uw stukje “Uitspraak *cello*” in *Onze Taal* met belangstelling gelezen. Ook met instemming. Ik ben zelfs meer dan uzelf overtuigd dat de uitspraak [ˈʃɛlo] van [ˈtʃɛlo] af te leiden is. Ik zou het alleen geen variant noemen, maar een aanpassing aan het foneemstelsel van vele — de meeste? — BN-sprekers.

Ik ben er namelijk van overtuigd dat de meeste BN-sprekers een /ʃ/ en zelfs een /z/ in hun foneemstelsel hebben, *niet* als leenfonemen, maar als fonemen van hun moedertaal. Waarom dat zo is, leg ik uitgebreid uit op pp. 144–148 van mijn boek *Waarom die lettertjes in de soep? Inzicht in spelling* (Leuven: Davidsfonds, 2008).

De Italiaanse uitspraak begint met /tʃ/, een foneem dat het Nederlands (in welke variant ook) niet kent. BN-sprekers horen dat waarschijnlijk als de consonantencluster /tʃ/, maar het Nederlands kent die niet als onset. We kunnen ons daarover heenzetten, (pedant zijn?) en [ˈtʃɛlo] uitspreken, of we kunnen die cluster simplificeren, en dan krijg je natuurlijk [ˈʃɛlo].

De aanwezigheid van de /ʃ/ in het foneemstelsel van BN-sprekers verklaart meteen de vrijwel totale afwezigheid van de uitspraak [ˈsɛlo] in Vlaanderen. Als het woord in het zuiden (primair) schriftelijk ontleend was, had het zuiden natuurlijk ook die spellinguitspraak gehad. Maar als het woord (primair) mondeling ontleend is — en dat lijkt het geval, gezien de [ʃ] — dan is het ondenkbaar dat een BN-spreker, met de [ʃ] in zijn foneemstelsel, de [tʃ] zou simplificeren tot [s]. Dat een NN-spreker, zonder

[f] in zijn foneemsysteem, dat zou doen, is niet zo gek, zeker niet als de spelling(uitspraak) een dergelijke aanpassing bevestigt.

Ik hoop dat u het prettig vindt te vernemen dat u nog meer gelijk had dan u dacht.

Met vriendelijke groeten, mede namens mijn echtgenote, Marianne van Scherpenzeel,

Guy A.J. Tops

PS Als u geïnteresseerd bent in mijn boek, laat me dat dan weten; dan stuur ik u met plezier een exemplaar.